

دينى لارينىونه

Ketabton.com

ليكنه او ترتيب: فهم الله

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم قدرمنو لوستونكو!

دغه كتاب چي په ډېر آسانه او عام فهمه ژبه راټول شوى كولى شي ستاسو په علم كي په ډېر كم وخت كي ډېر زيات معلومات اضافه كړي دا چي ژوند ډېر لنډ دي او د مرگ هيڅ پته نه لگي نو بايد چي مونږ اوتاسو خپل ژوند كي كوښښ وكړو چي نيك اعمال زيات كړو خپل ژوند دالله جل جلاله او دالله جل جلاله د رسول صلى الله عليه وسلم په اطاعت كي تېر كړو او هېڅ كله دالله جل جلاله او دالله جل جلاله د رسول صلى الله عليه وسلم نافرمانى ونه كړو.

زه دغه كتاب ټولو هغه ملگرو او دوستانو ته ډالى كووم چي د كتاب سره اشنايي لري او د تر پايه لوستلو دعا ورته له خپل رب څخه غواړم.

يادونه: د دغه كتاب ليكني اكثره د ځينو معتبرو اسلامي كتابونو لكه (رياض الصالحين) څخه راخيستل شوي او كوښښ شوى چي د بېلابېلو كتابونو څخه مهم موضوعات راټول او ستاسو خدمت ته وړاندې شي

موضوع: د ډېر سلام اچولو گټه

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلى دي تاسو جنت ته ننوتلي نشي ترڅو چي مومنان نشي اوتاسو مومنان نشي كيدي ترڅو چي يوبل سره محبت او مينه ونكړي ايا تاسو ته يو داسي عمل وښاييم چي هغه كله وكړي نو ستاسو مينځ كي محبت پيداشي هغه په يوبل باندي سلام اچول دي.

صحيح النسائي [۲۷۴/۱]

د عمار بن ياسر رضى الله عنه وينا مباركه ده دري شيان او صفات دي چا كي چي دا راغلل نو گويا هغه ايمان حاصل كړ:

(۱) خپل ځان سره انصاف كول

(۲) خلكو باندي ډېر سلام اچول

(۳) د غربي سره سره الله جل جلاله لاره کې خرجه کول

[مسلم حديث/۵۴]

عبد الله بن عمرو رضی الله عنه فرمايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یوکس راغلو او پوښتنه یې وکړه چې کوم عمل ټولونه بهتره او افضله دي؟ نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمايل چې ټولو نه بهتره عمل دا دي چې خلکو باندې خوارک کول او سلام اچول په چا چې پیژني یا یې نه پیژني:

[صحيح البخاری قبل الحديث/۲۸ موقف معلق]

• اخلاق

حضرت ابو ثعلبه رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائيل دي چې د قیامت په ورځ به ماته ټولونه عزیز او محبوب اونزدي خلک هغه وي کوم چې تاسونه زیات خوش اخلاقه وي او د ټولو نه زیات لري اوبدترین خلک به هغه وي کوم چې بد اخلاقه وي. (مشکوات)

د حضرت ابو درداء رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم اوفرمائیل چې د قیامت په ورځ به د مؤمن په ترازو کې د ښه اخلاقو نه زیات دروند هېڅ څیز نه وي. (ابوداؤد)

د حضرت جابر رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم اوفرمائیل چې په تاسو ټولو کې ماته زیات محبوب او د قیامت په ورځ ماته د ټولو نه نژدې هغه خلک وي د چاچې اخلاق زیات ښه وي. (ترمذي)

د حضرت جابر بن عبدالله رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمائیل چې ښه اخلاق د الله جل جلاله د رحمت رسی ده چې د یو انسان په پوزه کې وي او دویم طرف یې د فرشتې په لاس کې وي چې هغه فرشتې دغه کس د خیر طرف ته راکاري او خیر یې جنت بوځي او بد اخلاقي د عذاب رسی ده چې د یوکس په پوزه کې وي او دویم طرف یې د شیطان په لاس کې وي چې هغه دغه کس شر طرف ته راکاري او شر یې دوزخ ته بوځي. (تنبيه الغافلین)

د حضرت عائشة رضی الله عنها نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم اوفرمائیل چې مسلمان د ښو اخلاقو په وجه د هغه سړي درجه حاصلوي څوک چې ټوله شپه عبادت کوي او د ورځې ټوله ورځ روژه وي. (ابوداؤد)

د حضرت انس رضی الله عنه فرمایي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم لس کاله خدمت وکړو او په دې دومره موده کې یی ماته أف قدر هم نه دي ويلي او نه یی راته دا فرمائيلي دي چې دا فلانی کار دي ولي نه دي کړي او نه یی راته دا فرمائيلي دي چې دا فلانی کار دي ولي کړي دي. (بخاري او مسلم)

د انس بن مالک رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په اعتبار د اخلاقو سره د ټولو خلکو نه غوره ؤو.

(بخاري او مسلم)

حضرت نواس بن سمعان رضی الله عنه نه روایت دي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه د نېکۍ او بدې په باره کې پوښتنه وکړه نو وي فرمايل، چې نېکۍ ښه اخلاق دي او گناه هغه ده، چې د هغې نه دي په زړه کې خطر پيداشي او تا ته ښه نه ښکاري، چې د هغې نه دي خلک خبر شي.

(مسلم)

د حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمائيل، په مسلمانانو کې د ټولونه زيات د پوره ايمان خاوند هغه کس دي چې د چا اخلاق ډېر ښه وي او تاسو کې د صفت قابل هغه کس دي، چې د چا خپلو ښځو سره سلوک ښه وي. (ترمذی) امام ترمذی رح وايي، چې دا حديث حسن صحيح دي.

حضرت عائشه رضی الله عنها فرمایي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائيلي اوریدلي دي چې مؤمن بنده د خپلو ښو اخلاقو په ذریعه د پرله پسې همیشې روژه نیونکي عبادت کونکي نه زیاته درجه حصولي شي.

(ابوداود)

حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روایت دي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه پوښتنه وکړاي شوه، جنت ته په کومو څیزونو سره زيات خلک داخليري نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمائيل، چې د الله تعالی نه ويري او ښو اخلاقو سره او دا پوښتنه تري وکړاي شوه چې اورته په کومو څیزونو سره کوم زيات خلک داخليري نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمايل، چې د خولي او دعورت په وجه. (ترمذی)

ترمذی رح وايي چې دا حديث حسن صحيح دي.

حضرت عبدالله بن عمرو بن عاص رضی الله عنهم وایي چي رسول الله صلی علیه وسلم به قصداً او په خطا دواړو سره څه بده خبره د خولي نه ویستله او نه به یې خوښوله نبي کریم صلی الله علیه وسلم به فرمایل تاسو کې ښه بنیادم هغه دي چې د هغه اخلاق ښه وي.
(بخاری او مسلم)

الله جل جلاله دي مونږ ته توفیق راکړي چې بد اخلاقي له ځانه اوباسو او ښه اخلاق په ځان کې پیداکړو او الله جل جلاله دي مونږ د نېکو اخلاقو خاوندان جوړکړي چې په دنیا کې د غمونو او لانجو نه بچ ژوند تېر کړو او په آخرت کې جنت ته لاړشو.
امین.

• تکبر

د حضرت عبدالله رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې هغه کس به جنت نه ځي د چا په زړه کې چې د زړي برابر هم تکبر وي.
(مسلم)

حضرت عبدالله بن مسعود رضی الله عنه نه روایت دي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل، چې د چا په زړه کې لږ هم کبر وي، هغه به جنت ته نه داخلېږي بیا یوکس پوښتنه وکړه چې یو سړي دا غواړي، چې لباس یې ښه وي او پیزار یې ښه وي ایا دا هم تکبر کې داخل دي؟ نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل، الله تعالی خایسته دي او خایسته والی او پاکوالي خوښوي او دا کبر نه دي کبر دي ته وایي چې د ځان لویي گڼو په وجه د حق نه انکار وکړي او نور خلک سپک او ذلیل گڼي.
(مسلم)

(یعني حق نه منل او حق ویونکي خلک سپک گڼل)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې دري اشخاص داسي دي چې الله جل جلاله به د قیامت په ورځ له هغوي سره خبري نه کوي او رحمت په نظر به ورته نه گوري او هغوي لپاره دردناک عذاب دي ۱- زناکار بوډا ۲- ظالم باچا ۳ سرکش متکبر.
(مکاشف القلوب)

حضرت حارثه بن وهب رضی الله عنه نه روایت دي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه داسي فرمايل اوریدلي دي چې زه تاسو ته ښایم، چې دوزخ کې به کوم کسان وي هلته به ټول سرکشته، شومان او کبرجن خلک وي.

(بخاری او مسلم)

د حضرت ابوذر رضی الله عنه روایت دي چې ما رسول الله صلی الله علیه وسلم په موجودګي کې یو سړي سره تيزي خبري وکړي او هغه ته مي اوويل ای د خبشي زویه، رسول الله صلی الله علیه وسلم زما دا خبره واوریدله نو راته یې وفرمايل ای ابوذر هېڅ سپین څرمن والاته په تور څرمن والا فضلیت نشته، حضرت ابوذر رضی الله عنه وایي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د دغو خبرو په اوریدلو سره زه په زمکه وغور ځېدمه او هغه سړي ته مي وويل پاڅه او زما په مخ خپي کړېده.

(مکاشفة القلوب)

حضرت ابوهریره رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل، چې دري قسمه خلکو سره به د قیامت په ورځ الله تعالی نه خبري او نه به د گناهونو نه پاکوي او نه به ورته د رحمت په نظر ګوري.

۱- بوډا زنا کونکي ۲- دروغجن باد شاه ۳- کبرجن غریب.

(مسلم)

دا رویت هم د حضرت ابوهریره رضی الله عنه دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل، الله تعالی فرمایلي دي، چې عزت زما لنگ او لويي زما څادر دي د دي دواړو په باره کې چې څوک ماسره جګړه کوي نو زه به هغه کس په عذاب کې اخته کړم.

(مسلم)

د حضرت سلمه بن اکوع رضی الله عنه نه روایت چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل، چې سړي ځان لوي ګڼي، تر دي پوري چې هغه به په سرکشانو کې وشميرل شي نو هغه څه ورته ورسې، کوم چې دغي سرکشو ته ورسيدل. (ترمذ)

امام ترمذی وایي دا حدیث حسن دي.

په بنی اسرائیلو یو کس و چې د هغه زیاتو گناهونو په وجه هغه ته د بنی اسرائیلو خلیع ویل کیدو چې معنی یی داده (په خپلو گناهونو سره د بنی اسرائیلو عاجزونکي) یوځل هغه په یو

داسي انسان تير شو چې د بنی اسرائیلو عابد و د هغه په سربه وریځو سیوري کوو کله چې هغه گنهگار عابد ولیده نو په زړه کې دا خبره راغله چې زه د بنی اسرائیلو بدترین انسان یم او دا بنی اسرائیلو لوي عابد دي که چرته زه له هغه سره کینم شاید الله جل جلاله په ما رحم وکړي هغه د عابد په خوا کې کیناسته د عابد په زړه کې دا خیال راغي چې زه د بنی اسرائیلو عابد یم او دا د بنی اسرائیلو بدبخت ترین سړي دي دا څنگه له ما سره یو ځای کیناستی شي هغه ته شرم ښکاره شو او هغه ته یې وویل چې له دي ځای نه پاڅه په دي وخت کې الله جل جلاله د بنی اسرائیلو د هغه وخت نبی ته وحی ولېږله چې دغه دواړو ته له نوي عبادت کولو حکم ورکړي ځکه چې ما بدبخت بڅښلي دي او د عابد اعمال مي برباد کړي دي، په دویم روایت کې راغلي دي چې د وریځو تکره د عابد له سر نه اوچته شوه، د بدبخت په سر باندي یې سیوري اوکړو.

دا د تکبر انجام وو چې عابد تکبر وکړ او خپل ځان یې لوي وگڼلو او هغه کس ته یې په سپک نظروکتل د هغه ټول نېک اعمال برباد اوختم شو. الله جل جلاله دي مونږ ته توفیق راکړي چې په دغو خبرو باندي عمل وکړو او تکبر اولوي له ځانه لري کړو. امین.

• د مور او پلار حقوق

ایت شریف ((وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا)) (النساء)

ترجمه: عبادت کوي تاسو د الله جل جلاله او مه شریکوي له ده هېڅ شي او نیکی کوي له مور او پلار سره په نیکی کولو سره.

ابو عبدالرحمن عبدالله بن مسعود رضی الله عنه نه روایت دي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه پوښتنه وکړه - چې الله تعالی کوم یو عمل ډیر خوښ دي؟ نو وي فرمایل مونږ په خپل وخت کول ما عرض اوکړو د دي نه پس کوم یو عمل دي؟ نو وي ویل چې مور او پلار سره ښه سلوک کوه ما عرض اوکړو د دي نه پس کوم یو عمل دي؟ نو وي ویل د الله په لاره کې جهاد کول.

(بخاری ومسلم)

حضرت ابوهریره رضی الله عنه فرمایي چې یو سړي عرض وکړو ای الله جل جلاله رسول الله صلی الله علیه وسلم ماته د ټولونه ښه لایق او حسن سلوک څوک دي؟ چې زه ورسره ښه سلوک وکړم (وي فرمایل مور، هغه عرض وکړو بیا څوک؟ وي فرمایل مور، هغه

بيا عرض وکړو څوک؟ ويي فرمايل مور، هغه بيا عرض وکړو بيا څوک؟ ويي فرمايل پلار او په يو روايت کې داسي دي (چې د هغه کس د سوال په جواب کې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل ستا مور، ستا مور او بيا د خپل پلار سره ښه سلوک کوه او بيا چې تا ته کوم نژدي خپلوان او عزيزان وي.

(بخاری و مسلم)

ابوهريره رضی الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل هېڅ يو څوې هم د خپل پلار احسانونو بدله نشي ورکولي مگر دي سره چې خپل پلار د غلامۍ په حالت کې بيا مومي او احستو سره يې ازاد کړي.

(مسلم)

د حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل په خاور کې دي خړه شي پوزه د هغه کس، خاور کې دي خړه شي پوزه د هغه کس، دا (الفاظ يې دري ځلي وفرمايل) صحابه کرامو عرض وکړو اې الله جل جلاله رسول الله صلى الله عليه وسلم څوک دي هغه کس) چې د چا په باره کې تاسو بد دوعا کوي ويي فرمايل هغه کس چې د چا مور او پلار دواړه يا يو له دوي نه ژوندي وي او حالت د بودا والي ته ورسېږي او جنت ته داخل نشي (يعني د دوي خدمت ونکړي او جنت ورته لازم نشي).

(مسلم)

د حضرت ابوامامه رضی الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يو سړي عرض وکړو چې په اولاد باندي د مور او پلار څه څه حق دي ارشاد وشو مور او پلار ستا د پاره جنت هم دي دوزخ هم دي (يعني که ته دوي خوشخاله ساتي نو دوي ستا د پاره جنت دي او که سرکشي تري اختيار کړي نو ستا د پاره جهنم دي).

(ابن ماجه)

عبدالله بن عمرو بن عاص رضی الله عنهم نه روايت دي چې يو سړي د نبي کریم صلى الله عليه وسلم خدمت ته راغي او وي ويل چې زه تا سره په هجرت او جهاد باندي بيعت کوم چې د هغي دا اجر اُميد د الله تعالی نه کوم نبي کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل آيا ستا مور او پلار کې يو کس ژوندي شته؟ هغه وويل، هو دواړه ژوندي دي نبي کریم صلى الله

عليه وسلم وفرمايل آيا د الله تعالى نه د ثواب اُميد لري هغه وويل هو بيا نبی کریم صلی الله عليه وسلم وفرمايل مور او پلار ته واپس لاړ شه او د هغوي خدمت وکړه.

(بخاری مسلم)

د بخاری او مسلم په بل روایت کې داسې راغلي دي چې یو کس نبی کریم صلی الله عليه وسلم ته راغي او جهاد کې د شریک کیدو اجزت وغښتلو نبی کریم صلی الله عليه وسلم پوښتنه وکړه چې ستا مور او پلار ژوندي دي؟ هغه وويل هو نبی کریم صلی الله عليه وسلم وفرمايل د هغوي خدمت کول ستا جهاد دي.

اسماء بنت ابوبکر رضی الله عنها نه روایت دي چې زما یوه مشرکه مور وه چې ماله د څه خواش د پاره مکي نه مدینې ته راغلي وه د رسول الله صلی الله عليه وسلم په زمانه کې نو زه د رسول الله صلی الله عليه وسلم خدمت ته حاضره شوم او عرض مي وکړ چې زما مور څه غښتلو د پاره راغلي ده آيا زه د هغې سره څه ښه سلوک کولای شم نبی کریم صلی الله عليه وسلم وفرمايل هو هغې سره خپلولي وپاله.

(بخاری مسلم)

حضرت ابن عباس رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل هر څوک چې سبا کړي په داسې حال کې چې د الله جل جلاله د رضا د پاره د مور او پلار تابعداروي (يعني د الله جل جلاله د حکم مطابق د مور او پلار تابعدار وي نو د جنت دروازي ده دپاره خلاصې کړي شي که چري یو کس نافرمان وي (د وور یا د پلار) نو یوه دروازه د جهنم خلاصه کړي شي او هر څوک د دوي نافرمانی کې سبا کړي نو د دوزخ دروازي د ده

د پاره خلاصې کړي شي، که چري په مور او پلار کې د یو کس نافرمانی کې سبا کړي نو د (جهنم) یوه دروازه د ده د پاره خلاصه کړي شي.

یو صحابی عرض وکړو ای د الله رسول صلی الله عليه وسلم که چري هغوي ظلم کوي رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل که چري دوي ظلم کوي، که چري دوي ظلم کوي، که چري دوي ظلم کوي.

(بیهقي)

تشریح: د دي حدیث نه د مور او پلار د ادب او اطاعت ډیر اهمیت معلومېږي مگر دومره ځان پوهول په کار دي چې د مور او پلار هر هغه حکم چې دونيایي امورو سره تعلق لري نو د مور او پلار حکم لازم دي مگر دا خبره بېله ده چې یوه خبره د صلاح مشوري وي او

د مور او پلار د خبرې متبادل د هغوي په رضا رعبت وي بيا جايز دي او بله خبره دا ده چې هر هغه خبره چې دين سره تعلق لري نو هغې کې به د دين شرعي پابند وسئ اگر که مور او پلار دي نا راضه هم وي.

د حضرت عباس رضى الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې هر يو فرمانبردار بچي چې د مور او پلار (مخ ته) د محبت په نظر وگوري نو د دي په بدل کې ورته الله جل جلاله د قبول شوي (نفلي) حج ثواب په عمل نامه کې ليکي صحابه کرامو رضى الله عنهم عرض وکړ که يو سړي سل (۱۰۰) کرته وگوري دا خو اسان کار دي ويي فرمايل هو ځکه چې الله جل جلاله ډېر لوي او پاکيزه دي (يعني د الله جل جلاله خزاني پر او معموري دي په ورکولو نه کمېږي).

(بهيقي)

واقعۀ: يوه ورځ حسن بصري رحمته الله عليه په بيت الله کې طواف کولو يو سړي يي وليده چې د هغه په اوږو يو کيچاوه وه د بيت الله مبارک نه بي يي طوافونه کول حسن بصري

رحمته الله عليه ورته وويل اى وروره دا کيچاوه په ځمکه باندي کېږده او بيا د بيت الله مبارک طواف کوه دغه سړي ورته وويل چې اى د مسلمانانو امامه دي کيچاوه کې زما مور ده چې دا اووم (۷) کال دي چې زه خپله مور د شام نه په دي کيچاوه کې راولمه او د خج ټول ارکان پوره کوم او دوي په دي کجياوه کې ناسته وي.

اى د مسلمانانو امامه! ايا ما د خپل مور حق ادا کړو حسن بصري رحمته الله عليه ورته وفرمايل چې اى وروره که ته خپله مور په دي کيچاوه کې د دنيا اخر گوټ نه راولي او د خج ټول ارکان ورباندي اداکړي نو ته د خپل مور هغه يو حق هم ادا نکړي چې ته د خپلي مور په خيټه کې يو خل اوړيدلي يي (يعني هغه خق چې چاته د مور په خيټه کې يومنت تېر کړي دي

ځکه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي چې جنت د مور او پلار د قدمونو لاندې دي که تا نه مور او پلار راضي وي نو جنت ته به لاړشي او که راضي نوي نو جنت ته نشي تللي.

• د زوي په پلار باندي حقوق

د حضرت ابوهريره رضى الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله على وسلم وفرمايل چې په مور او پلار باندي د اولاد دري حقونه دي.

- (۱) کله چې هغه پيداشي د هغه د پاره بڼه نوم اېښودل.
 - (۲) کله چې عقل مند شي نو هغوي ته د قرانکريم تعليم ورکړي.
 - (۳) کله چې د واده عمر ته ورسېږي (يعني د پنځلسو (۱۵) کالو چې شي نو واده ورته وکړي.
- (تنبيه الغافلين)

په يو حديث کې ذکر دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې بېشکه په جنت کې يوه د روازه چې د هغه نوم (باب الفرح) دي، دي ته به هېڅوک نه داخلېږي مگر هغه کس چې خپل اولاد خوشخاله ساتلي وي ځکه چې روايت دي چا چې د خپل اولاد اکرام وکړو نو الله جل جلاله به يې جنت کې اکرام وکړي رسول الله صلى الله عليه وسلم وايي چې تاسو محبت وکړي خپل اولاد سره ځکه چې محبت د اولاد پرده ده، د اورنه، يعنې دوزخ ته به نه ځي) او خوارک هغوي سره خلاصي دي داور نه او د هغوي اکرام کول تېرېدل دي د پل صراط نه.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم ارشاد دي چې يوڅو څيزونه د انسان د خوشبختۍ علامات دي

۱. چا چې جومات جوړ کړ، د هغې اجر به ورته مېلاوېږي تر څو چې يوکس هم پکښې مونځ کوي.
۲. چا چې نهر جاري کړو تر څو چې په هغې کې اوبه جاري وي او خلک يې تري څکي نو هغه ته به اجر مېلاوېږي.
۳. چا چې خايسته قران وليکلو تر څو چې دا ويل کيږي هغه ته به اجر مېلاوېږي.
۴. چا چې د اوبو د حصول د پاره چينه ويستله نو تر څو چې وي هغه ته به اجر مېلاوېږي.
۵. چا چې يو بوټي نال کړ نو تر څو چې خلک او مرغان ترينه ميوه خوري يا د سيوري نه يې گټه اخلي هغه ته به اجر مېلاوېږي.
۶. چا چې اولاد صالح (يعني نېک او عمله اولاد) پريښودل چې هغه د پاره د هغه نه ورسته د مغفرت دعا کوي يعني کله اولاد نېک وي پلار ورته قران او علم زده کړي وي نو د هغه پلار ته به اجر مېلاوېږي او د اولاد په اجر کې به هېڅ کمي نه راځي او. کله چې پلار اولاد ته د قران تعليم ور نه نکړي او. هغه ته يې د فاسقانو او ښودله نو د هغه وبال د هغه پلار باندې وي او د اولاد په اوبال کې به هېڅ کمي نه کيږي (يعني کوم اولاد چې د پلار د لاسه بې دينه عادت شوي وي نو اولاد چې څه گناه کوي دومره به د پلار وي او د اولاد په گناه کې به هېڅ کمي نوي.

• د گاونډي حق او هغه سره ښه چلند کول

۱۲۲- قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَلِصَّاحِبِ الْجُنُبِ وَالْبَنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ»

ترجمه: د الله تعالى عبادت کوي هغه سره څوک شریک مه جوړوي مور او پلار سره نژدې رشتې دارانو سره، یتیمانو سره، مسکینانو سره، نژدې او لرې گاونډیانو سره، مجلس کې ناستو یاستو خلکو سره مسافرو سره او کوم چې ستا ملکیت کې دي هغوي ټولو سره د ښکې او احسان سلوک کوي. (پ' نساء)

حضرت ابن عمر رضی الله عنه او حضرت عائشه رضی الله عنها نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې جبرائیل علیه السلام ما ته همیشې د گاونډي سره د ښه سلوک نصیحت کولو ترډې چې ما ته داسې ښکاره شوه چې شاید گاونډي به میراث کې شریک کړي شي.

(بخاری او مسلم)

د حضرت حسن بصري رحمته الله علیه نه مروی دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم نه پوښتنې وکړې شوه چې ای د الله رسوله صلی الله علیه وسلم د گاونډي په زموږ څه حق دي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي چې لس حقوق دي.

۱. که هغه له تا نه قرض او غواړي نو هغه ته قرض ورکړه.

۲. که تا راوبلي نو جواب ورکړه یعنې د هغه خبره ومنه.

۳. که مریض شو نو پوښتنې ته یې ورشه.

۴. که ستا نه مرسته یا مدد وغواړي نو مدد یې وکړه.

۵. که څه مصیبت ورته ورسې نو تسلي ورته ورکړه.

۶. که څه ښېگړنه ورته حاصل شي نو مبارکي ورته ورکړه.

۷. که مړ شي نو په جنازه یې کې شریک شه.

۸. که هغه نوي د هغه د کور او مال حفاظت وکړه.

۹. ته خپل پوخ شوي څیز سره هغه ته تکلیف مه رسوه، مگر دا چې ته د هغې نه څه هدیه کړي یعنې د غه پوخ شوي څیزونه څه ورکړي.

۱۰. خپل عمارات (يعني کور) هغه طرف ته مه اوږدوه مگر د هغه رضا مندی د پاره که د هغه رضا وي بيا خير دي.

(الطبراني)

ابوذر غفاري رضي الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل اى ابوذره! کله چې بنوروا پخوي، نو اوبه په کې زياتي واچوه - او د خپل گاونډي پکښي خيال ساته.

(مسلم)

ابوذر رضي الله عنه نه بل روايت کې داسي عمل راغلي دي چې ما ته خپل خليل (ملگري) داسي وصيت او هدايت هم وفرمائيلو چې کله بنوروا پخوي - نو اوبه په کې زياتي واچوه بيا د گاونډي د کور خيال ساتلو سره په مناسب اندازه کې هغوي ته هم ولېږه.

ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دي - چې نبی کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل - په الله مي د قسم وي هغه مؤمن نه دي - په الله مي دي قسم وي هغه مؤمن نه دي - په الله مي دي قسم وي هغه مؤمن ندي - صحابه رضي الله عنهم عرض وکړو کوم سړي مؤمن نه دي؟ نبی کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل - چې د هغه د شر او فساد نه د هغه گاونډي په امن او حفاظت کې نه وي.

(بخاری او مسلم)

حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي چې ما د رسول الله صلى الله عليه وسلم نه پوښتنه وکړه چې زما دوه گاونډيان دي دي کې کوم يو ته زه هديه ورکړم؟ نو نبی کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې د چا د کور دروازه نژدي وي.

(بخاری)

عبدالله بن عمر رضي الله عنهم نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې الله جل جلاله ته هغه خلک خوښ دي چې خپلو ملگرو سره ښه وي - او الله جل جلاله ته هغه گاونډي خوښ دي چې خپلو گاونډيانو سره ښه وي.

(ترمذی)

ترمذی وايي چې دا حديث حسن دي.

• وعده پوره کول

حضرت ابوهريره رضى الله عنه نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چي منافق دري خبرو نه پژندلي شي -

۱. کله چي خبره کوي، نو دروغ وايي -

۲. کله چي وعده وکړي، نو نه يي پوره کوي -

۳. کله چي ورسره امنت کېښودل شي، نو په هغي کې خيانت کوي.

(بخاري اومسلم)

او د مسلم په يو روايت کې داسې هم شته چې اگر چې روژه ساتي مونځ کوي اخپل ځان مسلمان گڼي.

حضرت عبدالله بن عمرو بن عاص رضى الله عنهم نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل، چې په چا کې دا څلور خبري جمعې شي، هغه پوره منافق دي - او چا کې چې د دي څلور خويونو نه يو هم راشي نو پوښه چې د منافق يو خوي د سړي کې ځای ونيولو- ترڅو يي چې هغه خوي پرېښي نوي -

۱. کله چې ورته امانت وسپاري نو هغه کې خيانت کوي -

۲. کله چې خبره کوي نو دروغ وايي -

۳. کله وعده وکړي نو دهغي خلاف ورزي کوي -

۴. او کله چې جنک کوي نو کنځل کوي.

(بخاري اومسلم)

حضرت جابر رضى الله عنه نه روايت دي چې ما ته رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل، چې کله د بحرین نه مال راشي نو زه به تال له دومره، دومره، دومره او دومره درکوم مگر د نبی کریم صلى الله عليه وسلم د مرگ پوري هغه مال را نغلو او کله چې د بحرین نه مال راغي، ابوبکر رضى الله عنه حکم جاري کړ چې اواز دي ولگولي شي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په ذمه چې د چا څه قرضه وي يا يي چا سره وده کړي وي، نو هغه دي راشي او خپل حق دي واخلي نو زه د ابوبکر رضى الله عنه په خدمت کې حاضر شوم او ومي ويل چې ما ته رسول الله صلى الله عليه وسلم داسي فرمايلي وو نو هغوی يو لپه مال را کړ- چې ما و شمارلي نو پنځه سوه (۵۰۰) درهمه وو- ابوبکر رضى الله عنه وو ويل، چې د دي نه په دوه چنده نور هم واخله.

(بخاري اومسلم)

• صبر

٧ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ((يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَبِرُوا وَصَابِرُوا))

٧ترجمه: الله تعالى ارشاد دي چې اى ايمان والواپه خپله هم صبر کوي – او مقابله کي هم صبر کوي.

(سورة آل عمران پ ٤ آية ٢٠٠)

ابويحيٰ صهيب بن سنان رضى الله عنهم نه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم ارشاد دي چې د مؤمن معامله ډېره عجيبه ده چې د هغه ټول کارونه هغه د پاره د رحمت او خير سبب دي او دا صفت پخپل د مؤمن نه بل چا ته نه نصيب کېږي گوري چې که هغه ته کله څه خوشحالي ورسېږي نو د الله تعالى شکر اوباسي او د شکر ادا کولو په وجه هغه ته ثواب او نيکي مېلاوېږي او که هغه ته څه تکليف او غم ورسېږي نو په هغي باندي صبر کوي داهم د هغه دپاره ښېگړه ده.

(مسلم)

د رسول الله صلى الله عليه وسلم خادم ابوزيد اسامه بن حارث رضى الله عنه بيان کوي چې موږ د رسول الله صلى الله عليه وسلم په خدمت کي حاضر وود يوي لور د طرفه يي پيغام او خبر راغي چې زما دزوي اخري سلگي دي تاسو لږ غوندي راشي نبی کریم صلى الله عليه وسلم جواب کي سلام وراولېږلو او وي ويل چې الله واخسته هغه د هغه وو او کوم چې هغه در کړي ووهغه هم د هغه دي او الله تعالى د هر يو څيز وخت مکرر کړي دي بس اوس صبر کوه او د الله تعالى د ثواب اميد ساته لور يي بيا خبر ورا وليږلو او قسم يي ورکړو چې تاسو

ضرر راشي بس رسول الله صلى الله عليه وسلم د مجلس نه پاڅيده او د هغوي سره سعد بن عبادت، معاذ بن جبل رض، ابي بن کعب رض، زيد بن ثابت رض، او يو څو صحابه نور هم لاړو او ماشوم نبی کریم صلى الله عليه وسلم ته راوړل شواو نبی کریم صلى الله عليه وسلم هغه ماشوم خپله غير واچولو او دهغه روح په وتلو وواوبي ارمه وو په دي حالت ليدو سره نبی کریم صلى الله عليه وسلم د سترگونه اوبنکي رواني شوي حضرت سعد رض چې د نبی کریم صلى الله عليه وسلم سترگو نه بهيدلي اوبنکي وليدلي نو عرض يي وکړ يا رسول الله صلى الله عليه وسلم تاسو هم ژاړي نو وي يي فرمايل چې زړه نرم کيدل دا الله تعالى په خپلو بنده گانو باندي رحمت دي.

په یو بل روایت کې داسې دي چې الله جل جلاله چې چاته خوښه شي د خپلو بنده گانونه، نو دهغه په زړه کې رحم پیدا کړي او الله تعالی هم په خپلو رحم دله او نرم زړو باندي رحم کوي.

(بخاری مسلم)

حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت کوي چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې الله تعالی فرمایي چې کله زه خپل بنده مؤمن نه د دنیا څه خوښ کړي شوي څیز واخلم او هغه پري صبر وکړي، نو هغه د پاره ما سره بغیر د جنت نه بل څه نشته.

(بخاری)

حضرت عائشه رضی الله عنها فرمایي، چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه د طاغون په بار کې پوښتنه وکړه نو وي فرمایل چې دا یو عذاب وو چې الله تعالی چې په چا نازلول غوښتل نو نازلول به یې لیکن الله تعالی د مسلمانانو د پاره رحمت جوړ کړي دي نو دي وجهي نه د الله تعالی یو بنده هم داسې نشته چې د دي مرض د نازلیدو په وخت کې د غه ښار کې د صبر سره ایسار شي او د الله تعالی نه د ثواب طمعه لري اودا اوگنږي چې هر څه چې رارسي دا ټول الله تعالی د طرف نه دي داسې بنده ته د الله تعالی د طرف نه د یو شهید برابر ثواب ورکولي شي.

(بخاری)

حضرت ابو عبدالرحمن عبد الله بن مسعود رضی الله عنهم فرمایلي دي چې زما سترگو کې هغه ننداره مخ مخ تت کړي چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم په پیغمبرانو کې د یو پیغمبر ذکر کولو چې خپل کوم هغه اووهلو او په وینو یې رنگ کړو او ویني به یې د خپل مخ نه صفا کولي او دا به یې ویل چې ای الله! زما قوم معاف کړي ځکه چې دوي ناخبره دي او نه پوهیږي.

(بخاری اومسلم)

حضرت ابوسعید خدری رضی الله عنه او حضرت ابوهریره رضی الله عنه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه ارشاد بیانوي - چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې نه رسي مسلمان ته ستوماني، بیماری، خفگان، غم، تکلیف، تردي چې ازغي یې په خپه کې مات شي مگر دالله جل جلاله به د دي په سبب دده گناهونه اورژوي.

(بخاری اومسلم)

حضرت مالک بن انس رضی الله عنهم روایت کړي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ارشاد وفرمایلو چې کلت چا ته مصیبت یا بیماری ورسې نو د دي په وجه د مرگ نه غوراي که نن نو دا دي وایي چې ای الله تعالی! که ما ته ژوند بڼه وي نو ما ژوندي وساتي - او که زما د پاره مرگ بڼه وي نو ما ته مرگ راکړي.

(بخاری اومسلم)

• د بنځو باره کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ارشادات

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «الرَّجَالُ قَوْمُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَإِذَا لَصَّحَتْ فُنُتٌ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ»

ترجمه: الله تعالی فرمایي - چې سړي د بنځو انتظار کونکي اوخیال ساتونکي - ځکه چې الله تعالی د دوي نه بعضي په بعضي نورو باندي غوره والي ورکړي په سبب د دي چې خپل مالونه خرچ کوي پس نیک بخته بنځه تابعداري کوي او دالله تعالی په حفاظت سره د خاوند په غیري موجودي کې د هغه څیزونو او د فائدو خپال وساتي.

(پ ۵ ' نساء)

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل بنځه چې پنځه وخته مونځ کوي، هغه درمضان شریف رڼوي نیسي او د خپل عزت حفاظت اوساتي او د خپل خاوند تابعداري وکړي نو داسي بنځه جنت ته چې په کومه دروازه غواړي داخله دي شي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل ای بنځو! ما تاسو دوزخ کې ډېري لیدلي یي، بنځوپو بښتنه وکړه د دي څت وجه ده رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، تاسو لعنت ټولو څیزونو باندي ډېراچوي (یعني لعنت ملامت او بنیري ډېري کوي) او د خاوند ناشکري ډېره کوي او د هغه در کړي شوي څیزنو ډېره بي قدري کوي.

معاذ بن جبل رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، چې د دنیا کې کومه یوه بنځه چې خپل خاوند ته تکلیف رسوي نو د جنت حوری هغي بنځي ته وایي الله پاک دي تا برباده کړي خپل خاوند مه تنگوه دا خو تا سره یو څو ورځو میلمه دي او ډېر زربه ستا نه جدا کیدو سره مونږ له راشي.

(ترمذی)

امام ترمذی رح وایي دا حدیث حسن دي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل الله جل جلاله هغه بنځه خوښوي چې خپل خاوند سره محبت او مينه وکړي او دپردي سړي نه خپل حفاظت وکړي.

عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهم نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل دُنيا يو سامان دي او د دي سامان يو غوره حصه نيکه او دينداره بنځه ده.
(مسلم)

دا رويت د ابوهريره رضي الله عنه دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې د هېڅ بنځي د پاره جايز نه ده - چې د خاوند په موجودي کې د هغه د اجازت نه بغير (نفلي) روژي ونيسي او نه دا جايز دي چې د خاوند د اجازت نه بغير د هغه کورته د داخلیدو د پاره اجازت ورکړي.

(بخاری اومسلم)

عبدالله بن عمر رضي الله عنهم نه روايت دي چې نبی کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې تاسو هر يو کس نگران او ذمه واردي او هر يو کس نه د هغه ما تحتو پوښته کولاي شي - بادشاه او حکمران هم ذمه وار دي او سړي هم د خپل اهل ذمن واردي او بنځه هم د خپل خاوند د کور او د اولاد حفاظت کولو او خيال ساتلو ذمه واره ده عرض دا چې تاسو کې هر يوکس نگران او ذمه وار دي او د هر ذمه وارد لاس لاندي چې څومره رعيت وي د هغي په باره کې به تري پوښته کولاي شي.

(بخاری اومسلم)

• توبه

حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دي رسول الله صلى الله عليه وسلم نه داسي وفرمايل اوریدلي چې زما دي په الله قسم وي چې په ورځ کې د اويا وو ۷۰ ځلو نن زيات زه دالله نه معافي غواړم او توبه (هم) اوباسم.

(بخاري)

د رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاري خادم حضرت ابی حمزة انس بن مالک رض فرمايلي دي، چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم ارشاد دي چې د يوکس نه په يوه دښته او صحراء کې خپل اوبښ ورک شوي وي او هغه پيداشي نو دغه کس به څومره خوشحاليږي بس الله تعالی د دي نه هم زيات د خپل بنده توبه ويستلو خوشحاليږي.

(بخاري او مسلم)

د مسلم شريف په يو روايت ورسره داهم دي، چې الله پاک په دربار کې د يو بنده توبه او اسغفار کوي نو دالله تعالى خوشخالي په تاسو کې د هغه کس د خوشخالي نه هم زياته وي چې په ځنگل يا صحراء کې تري نه خپله سورلي ورکه شوي وي چې په هغې د ده د خوراک ځکاک سامان بارکړي شوي وي او د ډير تلاش کولو نه پس ستومانه او نا اميده د يوي اوني لاندي سوري ته ډډه شي پس ناڅاپه هغه ډک بارکړي شوي اوښ خوا کې ولاړ وويني نو فوراً د هغې رسي اونيسي نو د ډيري خوشخالي او دافکر د وجي نه اووايي چې ای پروردگار! ته زما بنده او زه ستا رب یم - نو دا غلطې د ډيري خوشخالي د وجي نه وشي.

حضرت ابو موسیٰ اشعری رضی الله عنه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه بیان کړي چې الله تعالى هره شپه خپل لاس مبارک خوره وي چې د ورځې څوک گناه کونکي د شپې توبه اوباسي دعه سي هره لاس مبارک خوره وي چې د شپې څوک گناه کونکي د ورځې توبه اوباسي چې قبوله کړي شي (يعني د قيامت پوري داسي کوي بلکه) تر هغه وخته پوري چې لمر د مغرب نه را اوڅيږي.

(مسلم)

حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روايت دي چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم ارشاد فرمايلي دي چې لمر د مغرب طرف نه د راختلو نه مخکې مخکې څوک الله جل جلاله ته د گناه هونو نه توبه اوباسي نو الله تعالى به يې توبه قبلوي.

(مسلم)

حضرت ابو عبدالرحمن عبد الله بن عمر بن الخطاب نه رايث دي چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمايل چې د مرگ دا اخري غرغري نه لږ غوندي مخکې الله تعالى د خپل بنده توبه هم قبلوي.

امام ترمذی رح وايي چې داروايت حسن دي -

(ترمذی)

د حضرت ابو سعيد سعد بن مالک بن سنان خدری رض نه روايت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي تاسو نه مخکې تېر شوي قومونو کې يو کس يو کم سل ۹۹ قتلونه

کړي وو او خلکو نه به يې پوښتنه کوله چې د ځمکې په سر چرته یو لوی عالم فاضل شته که نه؟ نو خلکو ورته یو راهب وښودلو هغه ورله لاړو او پوښتنه یې ترې وکړه چې ما یو کم سل سړي وژلي دي زما د پاره د توبې څه گونجایش شته؟ راهب وویل چې نه نو هغه قاتل هغه راهب هم قتل کړ او سلو کسانو ۱۰۰ شمیره یې پوره کړه بیا یې پوښتنه وکړه چې د زمکې په سر یو عالم شته؟ نو یو عالم ورته چا اوښودلو هغه عالم له لاړو او ورته یې وویل چې ما سل کسان سړي وژلي دي زما د توبې د قبليدو څه صورت شته که نه؟ علم ورته وویل چې ولې نشته ستا او د توبې تر منځ هېڅ منع کونکي څیز نشته ته فلانکي ځای ته لاړشه هلته د الله تعالی څه بندگان دي، چې د الله په عبادت کې مشغول وي ته هم د هغوي سره د الله تعالی په عبادت کې مشغول شه او وطن ته د راگرځیدلو خیال قدرې هم په زړه مه ساته (ځکه چې د بد کارانو مرکز دي) هغه سړي په هغه پته روان شو لاره کې روان وو چې مرگ ورته راغي، د رحمت او د عذاب د فرشتو خپل مینځ کې جگړه راغله چې روح به یې څوک قبض

کوي د رحمت فرشتو وویل چې زړه سره توبې ویستلو د پاره او الله تعالی سره د مینې کولو دپاره را روان شوي وو. مگر د عذاب فرشتو وویل چې دي سړي په ژوند کې هېڅ نیکي نده کړي د دي جگړې د فیصلي د پاره یوه فرشته د یو انسان په شکل هغوي ته راغله او هغوي دا ثالث مکرر کړ نو ثالث وویل چې زمکه ناپ کړي کومي زمکې طرف ته چې نژدې وي هم هغې کې شمار کړي - چې زمکه ک کړای شوه، نو نیکانو خلکو طرف ته نژدې وه - بس د رحمت ملایکو د هغه روح قبض کړو.

(بخاری او مسلم)

صحيح بخاری کې بل روایت دي چې هغې کې نوره هم اضافه شته چې الله تعالی شریري زمکې ته وفرمایل، ته لري او اوږده شه او بهتریني زمکې ته یې حکم ورکړي شو، چې ته لنډه او نژدې شه دي پس د زمکې کچ کولو حکم ورکړي شو نو هغه سړي بهترینو خلکو او زمکې طرف یوه لویشت ته نژدې ووبس الله تعالی د دغه سړي مغفرت او بخښنه وکړه.

حضرت ابن عباس رضی الله عنه او انس بن مالک رضی الله عنه روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل، چې که د ادم ځوی (انسان) سره یوت کنده د سرو زرو نه ډکه وي نو بیا به هم د هغه ارمان وي چې داسې دوه نوري هم وي او د انسان خوله صرف خاوره ډکولي شي یعنی قبر. او الله تعالی د هر هغه کس توبه قبلوي چې څوک د هغه دربار کې توبه اوباسي.

(بخاری او مسلم)

• د مسلمانانو حقوق او په هغوي باندې شفقت اورحم کول

نعمان بن بشير رضی الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي چې د مسلمانانو په خپلو کې يو بل سره مينه کول، يو بل باندې رحم کول او نرمي کول کولو معامله کې داسې مثال دي لکه بدن، چې د بدن په يو اندام باندې د بيماري اثر وي نو ټول بدن باندې د هغې اثروي او هغې ته تبه ولگي.

(بخاری او مسلم)

جرير بن عبدالله رضی الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل -
څوک چې خلکو سره د رحم او مهرباني سلوک نه ساتي الله تعالى به په هغه رحم نه کوي.

(بخاری او مسلم)

عبد الله بن عمر رضی الله عنهم بيان کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې مسلمان دمسلمان ورور دي هغه به نه په هغه زياتي کوي او نه به بې يارو مددگار پريږدي کله پوري چې څوک د خپل مسلمان ورور خاجت پوره کولو پسي وځي الله تعالى د هغه خاجتونه پوره کوي او څوک چې د مسلمان ورور نه د دنيا يو تکليف لري نو الله تعالى به د ده نه د قيامت تکليفونه لري کړي او څوک چې يو مسلمان ورور باندې پرده وچه وي نو الله تعالى به د قيامت په ورځ د ده په عيونو پرده واچوي

ابو هريره رضی الله عنه بيان کوي چې نبی کریم صلى الله عليه وسلم وفرمايل د يو مسلمان په بل مسلمان باندې پنځه (۵) حقونه دي -

۱- د سلام جواب ورکول -

۲- که بيمار وي نو دهغه بيمار پوښتنه کول -

۳- جنازه کې کې يې شريکيدل يعنې مونځ او دفن کيدلو شريکيدل -

۴- دعوت قبلول -

۵- د پرنجي جواب ورکول (يرحمک الله ويل که چرته هغه الحمدالله"ويلي وي).

انس بن مالک رضی الله عنه نه روايت دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې تاسو کې يو کس هم تر هغه وخته پوري مؤمن کيداي نشي تر څو پوري چې مسلمان ورور دپاره هغه څيز خوښ نکړي کوم چې خپل ځان د پاره خوښوي.

(بخاری او مسلم)

انس بن مالک رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم نه روایت دي د خپل ورور امداد کوي - که ظالم وي، او که مظلوم وي یوسري وویل یارسول الله! د مظلوم خو به امداد وکړم لیکن که ظالم وي نو څنگه یې امداد وکړم؟ نبی کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل، هغه د ظلم نه منعه کړه چې هغه د ظلم نه منع کول او بندول هم امداد دي کول دي. (بخاري)

• غیبت

حضرت ابوهریره رضی الله عنه فرمایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چاچې غیبت وکړو په خپل عمر کې یو ځل الله جل جلاله به ورته لس ۱۰ عذابونه ورکړي -

۱- د الله جل جلاله رحمت نه به لري شي -

۲- فرشتي به ختم کړي د عمل نامي د دنه نیک اعمال د ده -

۳- په وخت د مرگ کې د ده روح به ډېر په سختي وځي -

۴- نژدي به شي د دوزخ اورته -

۵- او د جنت نه به لري شي -

۶- سخت به په دي کس باندي د قبر عذاب -

۷- ختم به کړي شي ثواب د نېک عمل د ده -

۸- ضرر به ورسولو روح د رسول الله صلی الله علیه وسلم ته په قبر کې -

۹- خپل خالق یې په خپل ځان باندي عوصه کړو -

۱۰- په ورځ د قیامت کې به د حساب کتاب په وخت کې مفلس به راشي (یعني هېڅ نېک اعمال به ورسره نوي) ځکه چې نېک اعمال به یې په غیبت سره ختم کړي وي.

د علی ابن ابی طالب نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې تاسو غیبت نه ځان وساتي ځکه چې غیبت کولو کې پنځه ۵ قسمه عذابونه دي -

۱- دا چې پورته به کړي شي د ده د مخ نه رڼايي د صالحانو -

۲- دعا به یې نه قبليري -

۳- نېک اعمال به یې نه قبليري -

۴- په ورځ د قیامت کې مخ به یې شا طرف ته وي -

۵- دي به په اورکي فرعون او شداد سره هميشه وي.

ابی سعيد خدری رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې زه په شب معراج کې په یو قوم باندې تېر شوم و هغوي غوښي به پریکړي او بیا او بیا به هغي نه پوښی جوړيږي بیا به د هغو په خلو کې د ننه کيږي هغوي ته به یې ویلي کیده چې خوري دا خپلي غوښي څنگه چې تاسو په دنیا کې د خپل مسلمان ورور غوښي خورلي ما د جبرائیل علیه السلام نه پوښتنه وکړه چې دغه کسان څوک دي؟ جبرائیل علیه السلام وفرمایلي چې دا ستا د امت غیبت کونکي خلک دي.

حضرت ابوهریره رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې تاسو پوهیږي چې غیبت څه شي دي، صحابو کرامو رضی الله عنهم عرض وکړ الله جل جلاله او د هغه رسول ښه پوهیږي) ویي فرمایلي غیبت دي ته وایي چې تاسو د خپل ورور مسلمان ذکر کوي په داسې اندازه کې چې که چرې هغه ترې خبر شي نو نه یې خوښوي (یعني چې په کومه خبره مخامخ سړي خفه کیږي او تاسو هغه خبره شا په شا وکړي نو دا غیبت دي صحابه کرامو رضی الله عنهم عرض وکړ ای د الله رسول صلی الله علیه وسلم که چرې خبره چې مونږ یې کوو موجوده وي، ویي فرمایلي که چرې هغه غیبت په هغه

کې موجود وي او تاسو یې د هغې په غېږ موجود گۍ کې بیانوي نو دا غیبت شو او که نوي پکې نو بیا تاسو په هغه بوختان ولگول، بوختان خو د غیبت نه ډیره زیاته گناه لري.

(رواه مسلم)

• هر ښه کار په بني لاس سره کول

حضرت عائشه رضی الله عنها وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به خپلو ټولو کارونو کې اودس کولو کې گومنز وهلو کې خپلې په پخو کولو کې بني لاس او بني طرف ښوښول.

(بخاری او مسلم)

حضرت ابوهریره رضی الله عنه نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي کله چې تاسو کې څوک خپلي په پخو کول غواړي نو شروع دي ده بني طرف نه کوي او کله چې خپلي وباسي نو گس دي اوله وباسي د دي ډېتره چې ښی اول شي په خپو کولو کې اوپه ویستلو کې اخر شي .

(بخاری او مسلم)

حضرت حفصه رضی الله عنها فرمائي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم به خوراک او سکاڪ او جامواغوستلو کي بني لاس استعمالولو او نور کارونوکي به گس لاس استعمالولو.
(ابوداؤد)

حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل کله چي تاسو جامي اغوندي اوکله چي اودس کوي نو بني طرف نه شرع کوي.
(ترمذی او ابوداؤد)

امام ترمذی رحمة الله عليه وايي،چي داحديث صحيح دي.

• د لمونځ فضليت

د حضرت ابوهريره رضی الله عنه نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم به نفل مونځ تردي کولو چي بنپي مبارکي به يي اوپرسېدلي چاتري پوښتنه وکړه چي حضور صلى الله عليه وسلم تاسو ته خو الله جل جلاله د مخکي او وروسته ټولو گناهونو د معافي زيري درکړي دي نو بيا ولي دومره زيات تکليف په ځان تېروي نو حضور صلى الله عليه وسلم وفرمايل چي زه بيا د الله جل جلاله شکر ويستونکي بنده جوړنه شم.
(شمائل ترمذی)

حضرت عبدالرحمن بن عمر رضی الله عنه فرمائي چي ما درسول الله صلى الله عليه وسلم نه اوريدي دي چا چي د مخوستن مونځ جمع سره وکړو نو نيمه شپه به يي په عبادت کي شمار شي که چيري دي سړي د سحر لمونځ وکړ نو ټوله شپه به يي په عبادت کي شمار شي.
(مسلم)

حضرت جابر رضی الله عنه نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل د ټولو نه زيات ثواب د لمانځه هغه چاته ميلاويزي چي کور يي د جومات نه لري وي او جومات د لمانځه د پاره د کور نه ځي.
(بخاري مسلم)

د حضرت عمران بن حبيب رضی الله عنه نه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل لمونځ په ولاړه کوي او که د څه عذر د وجه يو سړي نه شي کولي نو بيا دي په ناسته لمونځ کوي او که په ناسته يي هم نشي کولي نو بيادي په ملاسته کوي.
(بخاري)

• الله تعالى د رحمت بهانه لتوي

حضرت ابوذر رضی الله عنه وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل الله جل جلاله فرمایي کوم سړي چې یوه نیکي کوي هغه ته د هغه د صدق او اخلاص مطابق تر اووه سوه چنده بلکه د دي نه هم زیات ثواب ورکوم، کوم سړي چې څه بدې وکړي نو هغه ته د هغه بدی برابر سزا ورکوم، کوم سړي چې د اطاعت او فرمانبرداری په ذریعه یوه لوښت (یعني په کم مقدار سره) زما طرف ته راځي، نو زه یو گز د هغه طرف ته راحم (یعني د هغه توجو او توجهات ډېر زیات په هغه د خپل رحمت دوازي خلاصوم) کوم سړي زما طرف ته یو گز راځي، زه د هغه طرف ته د دواړو لاسونود خورولو برابر ورځم، کوم سړي چې زما طرف ته د خپل طرز سره راځي، زه د هغه طرف ته په منډه سره راحم او کوم سړي چې د زمکي برابر برابر هم گناه سره ما سره یو ځای کيږي، په شرط د دي چې ما سره یي څوک شریک نوي جوړ کړي، یعني په شرک کې مبتلا شوي نه وي که زه وغواړم نو هغه ته به د زمکي برابر مغفرت وکړم.

مسلم. [اخرجه مسلم: ۲/۴۷۰]

• ټول گناهونه معاف کيږي

ابو هريره رضی الله عنه وایي چې وفرمایل کوم سړي چې په یوه ورځ کې سل ځله سبحان الله وبحمده اووایي نو د هغه گناهونه ختمیږي اگر چې هغه د دریاب د زگ برابر وي (یعني هر څمره زیلت ولې نوي).

بخاری مسلم. [اخرجه البخاری: ۱۰۷/۸ او مسلم: ۴۷۲/۲]

توضیح: افضل او اولی هم د غه دي چې دا وظیفه سل ځله وویلي شي په مینځ کې فرق نوي لیکن علامه طیبی رحمه الله علیه فرمایي چې دا کلمات د سحر نه واخله تر ماښامه پوري په متفرق توگه باندي هم ویلي شي ټول گناهونه چې معاف کيږي د دي نه صغیره گناهونه مراد دي ځکه چې د کبره د دپاره د توبې ضرورت وي او کبایر صعیف کيږي لیکن که ورسره توبه هم وکړي شي نو بیا کبایر هم معاف کيږي په دي شرط چې د حقوق العباد نه نه وي.

[الکشاف: ۷۷/۵ المرقات: ۵/۱۲۵ - ۱۲۴]

• دعا نه ضایع کيږي

ابوسعید خدری رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل کوم مسلمان چې څه دعا غواړي داسي دعا چې چې د هغه څخه د یو گناه دشي طلب نه وي او نه

د رشتي ماتولو نو الله تعالی جل جلاله هغه ته د هغه دعا په نتیجه کې د دریو څیزونو څخه یو شي ضرور ورکوي -

۱- یا خو زر دهغه مطلوب هغه ته ورکړي -

۲- یا دا چې د هغه د پاره هغه دعا د آخرت ذریعه جوړه کړي(چې په دنیا کې د هغه مطلوب نه حاصلیدو په صورت کې د هغه په عوض کې په آخرت کې ورته اجر ورکړي)

۳- یا دا چې هغه د هغه دعا په قدر اندازه د بدی څخه بچ کړي،صحابه رضی الله عنهم په دي اوریدو سره عرض وکړ چې یا رسول الله!صلی الله علیه وسلم اوس خو به مونږ ډېري دعاوي غواړو ځکه چې مونږ ته د دعاوو ډېري زیاتي فایدي معلومي شوي،حضور صلی الله علیه وسلم ورته وفرمايل چې الله تعالی جل جلاله فضل ډېر زیات دي.

احمد. [اخرجه احمد: ۳/۱۸]

• د نیکنی ارادي کولو سره ثواب میلاوېږي

ابن عباس رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل الله تعالی جل جلاله نیکی او بدې ولیکي(یعني فرشتو ته یې حکم ورکي چې هغه په لوح محفوظ کې د نیکیو او بدیو په باره کې دا تفصیل ولیکي)چې کوم سړي د یوې نیکی اراده وکړي،او په هغه

عمل ونکړي شي(یعني د ارادي باوجود د هغه د څه عذر په بنا د هغه نیکی په کولو باندي قادر نشي)نو الله تعالی جل جلاله د هغه دپاره د ځان سره په هغې ارادو پوره یوه نیکی لیکي،او کوم سړي چې د نیکی اراده وکړي،او بیا هغه نیکی وکړي،نو الله تعالی جل جلاله د هغه د پاره د ځان سره د لس چنده څخه تر اوو سوه چنده پوري بلکه د دي څخه هم زیاتي نیکی لیکي(یعني د خپلو بنده گانو څخه د چا د پاره چې غواړي د خپل فضل او کرم سره د احلاص او د شرایطو او ادبو د ا دنیگی موافق د دي څخه زیات ثواب هم لیکي)او کوم سړي چې د څه بدی اراده وکړي او بیا د (الله تعالی جل جلاله د خوف د وجي)په هغه بدی اخته هم نشي،نو الله تعالی جل جلاله د هغه د پاره د څار سره یوه پوره نیکی لیکي، او کوم سړي څه بدې اراده وکړي،او بیا په هغې بدې کې اخته هم شو،نو الله تعالی جل جلاله د هغه د پاره یوه بدې لیکي.

بخاري مسلم. [اخرجه البخاری: ۱۲۸/۸ و مسلم: ۶۶/۱]

• بنکلي نصيحتونه

حضرت ابوايوب انصاري رحمته الله عليه وايي، يوسري د رسول الله صلى الله عليه وسلم په خدمت کي حاضر شو، او عرض يي وکړ يارسول الله، ماته څه نصيحت وفرمايه چي مختصر

او جامع وي، خضور صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل، هر کله چي ته لمونځ دپاره ودريري، نو دهغه سري پشان لمونځ کوه، چي د الله نه ماسوا د هرشي يعني مخلوق او خپل نفس رخصتونکي او پريخودنکي وي، حاصل دا چي کله لمونځ کوي نو ټولي دنيا نه خپله توجه او خپل خيال گرځولوسره کامل اخلاص او پوره توجه سره دريره او د خپلي خولي نه دا سي خبره مه راباسه، چي د هغه په سبب تاته صبا ته د قيامت په ورځ د الله تعالى جل جلاله په حضور کي عذر کول راځي يا دا چي عذر خواهي مفهوم عموم باندې محمول دي، يعني څه داسي خبره د خولي نه مه راباسه چي چي د هغې په سبب تاته د خپلو دوستانو، ملگرو، متعلقينو او ټولو مسلمانانو مخکي پښيमानه کيدل راځي او د معذرت کولو ضرورت پيښ شي، او د هغه څيز نه د نااميده کيدو پخه اراده وکړه، کوم چي د خلکو په لاسونو کي وي يعني الله تعالى جل جلاله ستا په قسمت کي څومره ليکلي، او تا ته يي څه در کړي دي، په هغه قناعت او کفايت وکړه، او د خلکو مال او متاع سره خپل اميد مه تړه.

[خرجه احمد: ۴۱۲/۵]

توضيح: خضور پاک وفرمايل چي کله لمونځ کوي نو داسي په اخلاص سره يي کوه لکه چي دا ستا اخري لمونځ دي دويم نصيحت دا چي د ژبي نه داسي نا مناسب خبر مه اوباسه چي سبا د قيامت په ورځ د الله تعالى جل جلاله په مخکي يا سبا د خپلو دوستانو په مخکي عذرونه

پيش کي او خبره تله بيا يي کوه دريم نصيحت دا چي د خلکو د طرف نه بلکل نا اميده اوسيره چي هغوي به تا ته روپيئي پيسي درکړي دي دپاره چي په حرص او لالچ کي پرينوځي.

[المرفقات: ۳۳۹/۹]

• د لاله الله عظمت شان

ابوسعيد خدري رضي الله عنه راوي دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل حضرت موسى عليه والسلام عرض وکړ چي اي پروردگاره! ماته يو داسي شي راوښايه چي د هغه په زريعه زه تا يادوم، او ستا څخه دعا غواړم؟ پروردگار ورته وفرمايل اي موسى عليه والسلام لا اله الا الله وايه، موسى عليه والسلام عرض وکړ چي اي زما پروردگاره! ستا ټول بنده گان (يعني موحدین) دا کلمه وايي، زه خو داسي شي غواړم چي زما دپاره يي

محصوص کړي(چې په هغې زما هیڅوک شریک نوي)الله جل جلاله وفرمایل چې ای موسی علیه السلام!که اووه اسمانونه او زما څخه علاوه د هغه ټول اوسیدونکي(ټولي فرښتي)او اووه زمکي په یوه پله کې کیخودل شي،او لاله الاالله یعني د دې ثواب په دویمه پله کې کیخودل شي نو یقیناً د دې څیزونود تلي څخه به د لاله الاالله تله درنه وي.

شرح السنة.[اخرجه شرح السنة: ۵/۵۴]

توضیح:الله تعالی د حضرت موسی علیه والسلام په زړه کې د الهام پټ توگه دا وچول چې هغه دې داسې سوال وکړي چې په جواب سرت یې ټول خلک مستفیدشي نو الله تعالی په جواب کې د لاله الاالله عظمت او حقیقت واضح کړوچې د الله تعالی نه سوا ټول څیزونه اوکیانات مکمل ډانچه که د تلي په یوه جابري کې کیخودي شي او لاله الاالله په دویمه جابري کې کیخودي شي نو داچابري به دروند وي. **المرقات.**

• د زرو نیکووالا دعا

سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه وایي (یوه ورځ)چې مونږ د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ناست وو حضورصلی الله علیه وسلم وفرمایل چې ایا په تاسو کې یو سړي په دې قادر دي چې هره ورځ زرنیکي حاصل کړي؟په مجلس کې موجوده صحابه ؤ رضی الله عنهم کې یو صحابي پوښتنه وکړه چې یا رسول الله صلی الله علیه وسلم په مونږ کې کوم سړي(روزانه په اساني سره)یو زر نیکی څنگه حاصلولي شي؟خضور صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې هغه دي سل ځله سبحان الله وو وایي،د هغه د پاره یو زر نیکی ولیکل شي په دې حساب چې په هره نیکی باندې لس نیکی لیکل کیږي یا د هغه یو زر صغیره او که الله جل جلاله وو غواړي نو کبیره گناه رژل کیږي.

(مسلم)

• په جنت کې ونې ولگوي

جابر رضی الله عنه وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل کوم سړي چې سبحان الله العظيم وبحمده وو وایي د هغه د پاره په جنت کې د خرماوو ونه لگول کیږي.

ترمذي.[اخرجه الترمذی: ۵۱۱/۵]

• بهترین ذکر او بهترین دعا

جابر رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل د ټولو څخه بهتر ذکر لاله اله الله دي او د ټولو څخه بهتره دعا الحمدلله ده.

ترمذي ابن ماجه.[اخرجه الترمذی: ۴۶۲/۵وابن جہ: ۱۲۴۹/۲]

• یو جامع حدیث

ابوذر رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د هغه حدیثونو په سلسله کې چې حضور صلى الله عليه وسلم دالله تبارک وتعالی څخه روایت کول او فرمایل چې (يو حدیث قدسي داهم دي)الله تعالی جل جلاله فرمایي چې - اي زما بنده گانو! ما په خپل ځان باندي ظلم حرام کړي دي (يعني زه د ظلم څخه پاک یم) او ظلم زما په حق کې داسي دي، څرنگه چې ستاسو په حق کې ځکه ما ستاسو په منځ کې ظلم هم ظلم حرام گرځولي دي نو تاسو په خپلو کې (يعني په یو بل باندي ظلم مه کوي) ای زما بنده گانو! تاسو ټول گمراه یي، علاوه د هغه سړي څخه چې هغه ته زه هدایت وکړم، نو تاسو ټول زما څخه هدایت و غواړي، زه به تاسو ته هدایت کوم، ای زما بنده گانو! تاسو ټول اوږي یي (يعني طعام محتاج یي) علاوه د هغه سړي څخه، په چا چې زه وخورم، او هغه ته د رزق وسعت او فراخي ورکړم (اويي مستغني جوړ کړم) نو تاسو زما څخه طعام (رزق وروزي) غواړي، زه به یي په تاسو خورم، ای زما بنده گانو! تاسو ټول بر بند (يعني د سترپوشي د پاره د جامو محتاج یي) علاوه د هغه سړي څخه چا ته یي چې ده اچولود پاره ورکړم، تاسو ټول زما څخه لباس غواړي، زه به تاسو ته لباس درکوم، ای زما بنده گانو! تاسو اکثره شپه او ورځ خطاوي کوي او زه تاسو ته خطاوي بڅنیم، تاسو هېڅ کله ماته ضرر نشي رسولي، چې ماته فائده ورسوي (يعني په گناه کولو سره بارگاه صمدیت ته څه نقصان نشته او د طاعت کولو څخه څه فائده نشته، بلکه د دواړو نقصان او فائده یواځي تاسو ته رسیږي، مخي ته د دي تفصیل فرمایي چې) ای زما بنده گانو که تاسو مخکي او ورستني انسان او جنات (يعني یو کیدو سره هم تاسو څخه د یو) پرهیزگار زړه په شان جوړ شي، نو دي سره زما په مملکت کې هېڅ زیاتوالي نکیري (يعني که تاسو ټول دومره پرهیزگار او نیک جوړ شي څومره چې یو سړي پرهیزگار او نیک جوړ یدي شي، مثلاً تاسو ټول حضرت محمد صلى الله عليه وسلم په شان پرهیزگار جوړ شي، چې د زمکي په مخ یو سړي هم دا سي باقي پاتي نشي، چې د هغه په ژونډه د فسق او فجور او گناه او معصیت لږ څه اثر هم وي، نو به سره زما په سلطنت کې او مملکت کې ادنی شان زیاتوالي هم نه گیري) ای زما بنده گانو! که تاسو مخکني او ورستني انسانان او جنات (عرض ټول) یو ځای کیدو سره یو بد کار زړه په شان جوړ شي (يعني تاسو ټول یو ځای کیدو سره د شیطان په شان جوړ شي) نو په دي زما د مملکت یو ادنی شي ته هم نقصان نشي رسیدلي، ای زما بنده گانو! که تاسو مخکي او ورستي انسانان او جنات (عرض ټول یو ځای کیدو سره) په یو ځای ودریږي، او زما څخه بیا او غواړي، او زه هر یو ته د هغه د غوښتلو مطابق (په یو وخت او یو ځای کې ورکړم، نو زما دا ورکول د هغه څیز څخه چې ما سره دي دومره کموي څومره چې یو ستن په سمندر کې لویدو سره (د هغه اوبه کموي) ای

زما بنده گانو پوهه شي زه ستاسو اعمال ياد لرم، او هغه تاسو دپاره ليکم، زه به تاسو ته د هغه پوره پوره بدله درکوم، نو کوم سړي چې خير تر لاسه کښي (يعني هغه ته دالله تعالى جل جلاله نیک توفيق حاصل شي او د خير عمل وکړي) نو هغه ته پکار دي چې هغه د الله تعالى تعريف وکړي او کوم سړي چې د خير څخه علاوه تر لاسه کي (يعني د هغه څخه گناه وشي) نو هغه دي خپل نفس ملامت کړي (ځکه چې د هغه څخه گناه کيدل. دنفس تقاضی څخه وشو. مسلم [اخرجه مسلم: ۲/۴۲۹]

• لاهول ولاقوة د ۹۹ بياروشفاء

ابوهريره رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل لاهوله ولاقوة الا بالله، د يو کم سل ۹۹ (دنياوي او اخروي) بيماريودوايي ده چې په هغه کي ادنی بيماري (دنياوي او اخروي غم دي.

[اخرجه البيهقي]

• الله تعالى د استغفار په وجه د پېرڅه ورکوي

ابن عباس رضی الله عنه راوي دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل څوک چې استغفار په ځان لازم کړي، نو الله تعالى جل جلاله د هغه د پاره د هري تنگی څخه د وتلو لار او باسي، او هغه ته د هر رنځ او غم څخه نجات ورکوي، او هغه ته د داسي ځای څخه (پاک او حلال) رزق ورکوي چې د هغه ځای څخه يي گمان هم نه کيږي، احمد ابوداؤد ابن ماجه [اخرجه احمد: ۲۴۸/۱ و ابوداؤد: ۲/۸۶]

• د درود ويلو فضليت

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي چې کوم کس ما باندې يوځل درود ووايي الله جل جلاله په هغه لس رحمتونه راليري.

[صحيح الجامع ۲۰۱/۴]

نبی عليه وسلم فرمايي زما قبر نه د ميلو ځای مه جوړوي او په ما باندې درود ووايي تاسو چې هر چيري ياستي ستاسو درود ما ته را رسيږي.

[مسلم ۴۰۸]

نبی عليه وسلم فرمايي هغه انسان بخيل دي کوم چې د هغه مخکي زما نوم ياد شي او بيا په ما باندې درود ونه وايي.

[صحيح ابوداود: ٣٨٣/١]

• د قرض حلاصونکي لپاره دعا

بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلْفِ الْحَمْدُ وَالْأَدَاءُ.

ترجمه: برکت دي واچوي الله جل جلاله تا لپاره په اهل او مال ستا کي يقينا بدله د قرض ثنا ويل او ادا کول دي.

[صحيح ابن ماجه: ٥٥/٢]

• د روژه ماتي په وخت کي دعا

ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ وَثَبَّتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ

ترجمه: لا ړه تنده اولانده شو رگونه او باقي پاتي شو ثواب اشاء الله.

• د خفگان او فکرمندي په وخت کي دعا

اَللّهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُبِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

ترجمه: يا الله زه پنا نيسم تا پوري د غم او د عاجزی نه او د سستی او بيزره توب او بخل او نه بوج د قرض او غلبی د خلکو نه.

[صحيح بخارى: ٦٣٦٩]

الله جل جلاله دې مونږ او تاسو ته په دې خبرو د عمل کولو توفيق راکړي.

پدې هيله چي دغه کتاب کي وړاندې شوي موضوعات د

خپل ژوند د رنگینولو لپاره په عمل بڼه اختیار کړو
او د ژوند په هر راز حالت کې ځان
دغه اسلامي اصولو ته تابع وگرځو.

ومن الله توفیق:

له لوستلو مو مننه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library